

3) основний тягар за безпеку європейського континенту має лягти на європейських союзників та Україну.

Цілком імовірно, що ми будемо бачити цю тенденцію протягом наступних трьох років.

Джерела та література

1. Як Трамп може закінчити війну Росії проти України: WSJ публікує можливі сценарії. *BBC News Україна*. 7 листопада 2024 р. URL: <https://surl.lt/rxiaqo>
2. Bhardwaj A. The EU-US Tariff Conflict: Escalation, Responses, and Strategic Outcomes. *Foreign Affairs Forum*. 27 лютого 2025 р. URL: <https://www.faf.ae/home/2025/2/27/the-eu-us-tariff-conflict-escalation-responses-and-strategic-outcomes?>
3. Калмиков О. Трамп оголосив усьому світу торгівельну війну, але не Росії. Чому і які будуть наслідки. *BBC News Україна*. 3 квітня 2025 р. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/c3r8x17y1yno>
4. Осмонд Чіа. Масштабні тарифи Трампа – як вони вплинуть на світ. *BBC News Україна*. 7 серпня 2025 р. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/cvgvq84q98no>
5. Країни НАТО зобов'язалися спрямовувати 5 % ВВП на оборону. Частина витрат запланована для України. *TU H3Л*. URL: <https://theukrainians.org/news/krayiny-nato-zobovuzalysya-spryamovuvaty-5-vvp-na-oboronu-chastyna-vytrat-zaplanovana-dlya-ukrayiny/>
6. Trump casts doubt on willingness to defend Nato allies «if they don't pay». *The Guardian*. 7 березня 2025 р. URL: <https://www.theguardian.com/us-news/2025/mar/07/donald-trump-nato-alliance-us-security-support>
7. Сааков В. Трамп каже, що йому «легше» мати справу з РФ, ніж з Україною. *DW*. 7 березня 2025 р. URL: <https://www.dw.com/uk/tramp-kaze-so-jomu-legse-mati-spravu-z-rf-niz-z-ukrainou/a-71864580>
8. National Security Strategy of the United States of America. *The White House*. November 2025. URL: <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2025/12/2025-National-Security-Strategy.pdf>

Хаустов Ярослав

Національний університет оборони України

УКРАЇНСЬКО-РУМУНСЬКІ ВІДНОСИНИ У КОНТЕКСТІ БЕЗПЕКИ ЧОРНОМОРСЬКОГО РЕГІОНУ

Ключові слова: українсько-румунські відносини, регіональна безпека, Чорноморський регіон, публічна дипломатія, гібридна загроза.

Key words: Ukraine-Romania relations, regional security, Black Sea region, public diplomacy, hybrid warfare.

Повномасштабна збройна агресія російської федерації проти України, розпочата у лютому 2022 р., стала визначальним чинником трансформації системи

міжнародної безпеки в Європі. Руйнування попередніх механізмів стримування та гарантування стабільності актуалізувало необхідність зміцнення двосторонніх відносин України з сусідніми державами. У цьому контексті Румунія – держава-член НАТО та Європейського Союзу (далі – ЄС), що має спільний кордон з Україною протяжністю 649 км, зокрема вздовж Дунаю, – стала одним із ключових партнерів України у військово-політичному, логістичному, енергетичному та гуманітарному вимірах [3; 5].

Трансформацію двосторонніх відносин можна поділити на декілька етапів. Так перший етап у 2022–2023 рр. можна охарактеризувати формуванням нової парадигми взаємодії: від стриманих відносин, обтяжених суперечками щодо прав меншин і судноплавства, до реального партнерства перед реаліями спільної загрози. Другий етап (2024–2025 рр.) ознаменувався інституційним оформленням партнерства: 11 липня 2024 р. на полях Вашингтонського саміту НАТО обидві держави уклали десятирічну Угоду про безпекове співробітництво, що зобов'язала Румунію передати Україні ЗРК «Patriot» [5]. Третій етап – підписання 12 березня 2026 р. у Бухаресті Декларації про стратегічне партнерство – засвідчив досягнення якісно нового рівня відносин, що охоплює оборону, енергетику, економіку, освіту та захист прав меншин [1; 4].

Безпекова складова є дуже вагомою частиною двосторонньої взаємодії. Румунія послідовно зміцнює свої позиції на східному фланзі НАТО: у березні 2026 р. парламент країни схвалив розгортання додаткових американських повітряних заправників та супутникових комунікаційних систем. Із 2023 р. на румунській базі діє Центр підготовки льотчиків F-16, де проходять навчання українські пілоти. У межах підписаних у березні 2026 р. двосторонніх угод сторони домовилися про спільне виробництво на румунській території українських оборонних систем, передусім безпілотників, за програмою ЄС SAFE із виділенням близько 200 млн євро [1]. Цей проєкт реалізує нову модель кооперації: Україна надає бойові технології, напрацьовані в умовах реальних бойових дій, тоді як Румунія забезпечує виробничу базу, потужності та доступ до механізмів фінансування ЄС [4].

Важливим виміром співпраці є забезпечення логістики та енергетичної безпеки. Блокада росією українських чорноморських портів у 2022 р. змусила переорієнтувати судноплавство до створення альтернативних логістичних маршрутів на дунайські порти – Ізмаїл, Рені та румунську Констанцу, які стали ключовими ланками «шляхів солідарності» ЄС [6]. В енергетичній сфері Румунія підтримує збільшення обсягів енергоімпорту до України в рамках ENTSO-E та надає компоненти для відновлення пошкодженої мережі. Так, підписані двосторонні угоди у березні 2026 р. передбачають будівництво двох нових ліній електропередачі (зокрема Сучава – Чернівці), диверсифікацію газопостачання через Трансбалканський маршрут та розвиток «Вертикального коридору» для постачання американського ЗПГ [1; 4].

Потужним інституційним форматом регіональної безпеки є так званий «Одеський трикутник» – механізм тристоронньої співпраці між Україною, Молдовою та Румунією, офіційно закріплений на саміті у Чернівцях 8 серпня 2025 р. У серпні 2025 р. сторони домовилися про створення Трестороннього кіберальянсу та Спільного центру протидії гібридним загрозам в Одесі [9; 10]. 11 червня 2025 р. відбувся

перший тристоронній президентський саміт в Одесі, на якому В. Зеленський застеріг, що воєнні плани росії передбачають захоплення Одеси та подальший удар по Молдові і Румунії [8].

Публічна дипломатія як інструмент управління наративами та мобілізації міжнародної підтримки в умовах гібридної війни набуває стратегічного виміру. В україно-румунських відносинах публічна дипломатія реалізується через офіційний діалог у форматі «2 + 2» (міністри закордонних справ та оборони), міжурядові комісії, академічні обміни та інформаційні ініціативи ЄС [1; 6].

Транскордонне співробітництво залишається важливим інструментом довгострокової стабілізації. Програми ЄС на 2021–2027 рр. підтримують розвиток транспортної та прикордонної інфраструктури, екологічних та енергетичних ініціатив [13]. Символом регіональної інтеграції стало відновлення у вересні 2025 р. прямого залізничного сполучення Київ – Кишинів – Бухарест через Унгени – «поїзд дружби» (Prietenia) [9]. Заснування спільної Торгово-промислової палати у Яссах (січень 2026 р.) відкрило нові можливості для тристоронньої економічної кооперації [9].

Отже, україно-румунські відносини проходять трансформаційний шлях від стриманого сусідства до стратегічного партнерства, що охоплює оборону, безпеку, логістику, енергетику та публічну дипломатію. Підписана у березні 2026 р. Декларація про стратегічне партнерство фіксує цей перехід на інституційному рівні та закладає підґрунтя для нової архітектури безпеки в Чорноморському регіоні. Румунія перетворюється зі стриманого сусіда на стратегічного партнера-інтегратора, а «Одеський трикутник» формується як ефективний механізм протидії російській агресії в регіоні. Приклад україно-румунських відносин свідчить: ефективна публічна дипломатія у поєднанні з реальними безпековими та економічними зобов'язаннями здатна змінити характер двосторонньої взаємодії в умовах збройного конфлікту.

Джерела та література

1. Serban A., Pyatt G. Romania's drone and energy plans with Ukraine make Europe stronger and more secure. *Atlantic Council*. 2026. URL: <https://www.atlanticcouncil.org/dispatches/romania-drone-and-energy-plans-with-ukraine-make-europe-stronger-and-more-secure/>
2. Cull N. J. *Public Diplomacy: Lessons from the Past*. Los Angeles: Figueroa Press, 2009. 140 p.
3. Results of pro-Russian information manipulation and disinformation monitoring targeting Ukraine–EU relations. *European External Action Service*. 2025. URL: https://www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine/results-pro-russian-information-manipulation_en
4. Visan J. Romania and Ukraine Sign Strategic Partnership. *Jamestown Foundation*. 2026. URL: <https://jamestown.org/romania-and-ukraine-sign-strategic-partnership/>
5. Zavadzka Y. Ukraine, Romania Sign Agreements, Drone Production Deal. *Kyiv Post*. 2026. URL: <https://www.kyivpost.com/post/71823>
6. Relations with Ukraine. *NATO*. URL: https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_37750.htm

7. Pamment J. *New Public Diplomacy in the 21st Century*. London: Routledge, 2013. 208 p.

8. Agreement on Security Cooperation between Romania and Ukraine. *Presidency of Romania*. 2024. URL: <https://www.presidency.ro/en/media/press-releases/agreement-on-security-cooperation-between-romania-andukraine1720707048>

9. Brezar A. Russia aims to capture Odesa and threaten Moldova and Romania, Zelensky warns. *Euronews*. 2025. URL: <https://www.euronews.com/my-europe/2025/06/12/russia-aims-to-capture-odesa-and-threaten-moldova-and-romania-zelensky-warns>

10. Cross-border cooperation programmes 2021–2027. *European Commission*. URL: https://ec.europa.eu/regional_policy/funding/ipa/cross-border_en

11. EU Solidarity Lanes for Ukraine. *European Commission*. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_2283

12. Joint Statement of the Ministers of Foreign Affairs of Ukraine, Moldova and Romania. Chernivtsi, 2025. URL: <https://www.globalsecurity.org/wmd/library/news/ukraine/2025/08/ukraine-250808-ukraine-mfa02.htm>

13. Андрій Сибіга зустрівся з колегами з Молдови та Румунії у форматі Одеського трикутника. *Міністерство закордонних справ України*. 14 лютого 2026 р. URL: <https://mfa.gov.ua/en/news/andrij-sibiga-zustrivsya-z-kolegami-z-moldovi-ta-rumuniyi-u-formati-odeskogo-trikutnika>

14. Угода про співробітництво у сфері безпеки між Україною та Румунією. *Офіційний вебсайт Президента України*. 11 липня 2024 р. URL: <https://president.gov.ua/en/news/ugoda-pro-spivrobotnictvo-u-sferi-bezpeki-mizh-ukrayinoyu-ta-92117>

Золотарьов Богдан

Хмельницький національний університет

СВІТОВІ ПРАКТИКИ У ВРЕГУЛЮВАННІ ВІЙСЬКОВИХ КОНФЛІКТІВ І ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ АДАПТАЦІЇ В УКРАЇНІ

Ключові слова: міжнародні організації, міжнародна система безпеки, право вето, колективна безпека, дипломатичний тиск.

Key words: international organizations, international security system, veto power, collective security, diplomatic pressure.

Існує поширене уявлення, що міжнародні організації забезпечують мир під час військових конфліктів, мають великий вплив та стримувальну силу, проте їх можливості часто обмежені різними чинниками. У контексті російсько-української війни постає питання, чи можуть міжнародні організації сприяти врегулюванню військового конфлікту.

ООН займає ключову роль у міжнародній системі безпеки. Ефективність роботи ООН обмежується правом вето постійних членів. Наприклад, блокування Російською Федерацією створення міжнародного трибуналу у справі збиття рейсу